
Merikarvian kunta
Kunnanhallitus
kirjaamo@merikarvia.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 26.3.2021

Asia: Merikarvian asemakaavan muutosluonnos, Krookka (pohjoinen osa). Päivätty 20.2.2021

Merikarvian kunta on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Krookan uudelleen vireille tulleen asemakaavan pohjoisen osan kaavaluonnoksesta. Krookan asemakaavan muutoksen (Kirkonseudun asemakaava muutos) tarkoituksena on muuttaa asemakaavaa vastaamaan alueen nykyistä käyttöä ja tulevia tavoitteita. 15,8 hehtaarin suuruinen kaava-alue on matkailutoiminnan kannalta keskeisin Merikarvian kunnassa. Krookan asemakaava on ollut hyväksymiskäsittelyssä vuonna 2018, jolloin hyväksymispäätös kumottiin käsittelyvirheestä johtuen. Kaava on nyt otettu uudelleen valmisteluun ja sitä viedään eteenpäin kahtena eri kaavana: pohjoisosan ja eteläosan kaavat. Asemakaava-alue sijaitsee Merikarvian keskustan länsipuolella Krookanlahden alueella. Tietä pitkin etäisyys keskustan palveluihin on 1 kilometri. Kaavassa on osoitettu 52 erillispientalotonttia, joista 9 on uusia rakennuspaikkoja. Matkailu- ja palvelurakentamisen tontteja on 2 ja asuin- ja liikerakennusten tontteja 1. Ne ovat ennestään rakennettuja.

Krookan pohjoisen osan asemakaava on muuttunut hyvin vähän verrattuna vuonna 2018 kumottuun Krookan asemakaavaan. Alueen keskellä sijaitsevan, tällä hetkellä rakentamattoman korttelin 57 lounaisosan asuinpienalojen korttelialueen (AP-3) merkintä on kuitenkin muutettu asuin- ja liikerakennusten korttelialueeksi (AL-4). Merkintään liittyvä määräys ei kuitenkaan ole merkittävästi muuttunut.

Satakunnan Museo on antanut Krookan aiemmasta kaavaehdotuksesta lausuntonsa 8.12.2017 ja sitä aiemmin kaavaluonnoksesta 17.6.2016. Museo on näissä lausunnoissa tuonut esiin alueen kulttuuriympäristön arvot, kulttuuriympäristöä koskevat selvitykset sekä arvojen huomioimisen aiemmissa kaavoissa. Museo ei tässä lausunnossa toista enää näitä asioita, joihin ei ole edellisen kaavavaiheen jälkeen ole tullut muutoksia, lukuun ottamatta Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 voimaantuloa. Voimaantulon myötä Satakunnan kokonaismaakuntakaavan kulttuuriympäristöä koskevat merkinnät ja määräykset ovat kumoutuneet ja kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet käsitellään vaihemaakuntakaavassa 2.

Satakunnan Museo on tyytyväinen siihen, että Krookan ainutlaatuisen ja pienipiirteisen ympäristön vanhentuneen asemakaavan muuttamiseen on ryhdytty. Krookan asemakaavan muutoksen tavoitteet alueen merkittävien kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämiseksi ovat ansiokkaat. Kaavatyön aikana museon näkemyksiä on huomioitu ja tonttien rakennusoikeuden ja suojelun merkitsemistä on tarkennettu sekä piha-alueiden käsittelyä on ohjeistettu. Tarkennuksia esim. suojelumääräyksiin sekä suojeltujen rakennusten merkitsemiseen on tehty vielä ehdotusvaiheen jälkeekin.

Joitakin museon esittämiä kommentteja on kuitenkin jäänyt huomioimatta. Museo toistaa edellisestä asemakaavaehdotuksesta antamansa, Krookan pohjoisosaa koskevat kommenttinsa siltä osin, kuin ne ovat joko jääneet aiemmin huomioimatta tai ovat tulleet vain puutteellisesti huomioiduiksi.

Pienipiirteisen ympäristön vaaliminen asemakaavalla edellyttää täydennys- ja korjausrakentamisen tarkkaa ohjausta ja tonttikohtaista räätälöintiä. Kokemus on osoittanut, että hyvin pienipiirteisessä ympäristössä rakennusoikeuden määrä ja tontin käyttötarkoitus ovat keskeisiä kysymyksiä – erityisesti rannan läheisillä, vetovoimaisilla alueilla. Krookan asemakaavaehdotuksessa rakennusoikeutta on pääsääntöisesti liikaa. Pienilläkin tonteilla se mahdollistaisi kokonaan uuden/uusien pientalojen rakentamisen, mikä ehdottomasti ylittää Krookan pienimittakaavaisten tonttien sietokyvyn. Tulisikin tonttikohtaisesti miettiä, missä täydennysrakentaminen on ympäristön kannalta oikeasti mahdollista.

Liian suuren rakennusoikeuden ohella museo pitää ongelmallisena loma-asutuskäytössä olevien pientenkin kiinteistöjen osoittamista vakinaiseen asumiseen (AO). Se saattaa houkutella pienen loma-asunnon tai talousrakennusten purkamiseen ja ympäristön sietokykyyn nähden mittavaan pientalorakentamiseen. Tällainen tapaus on esim. rantaan sijoittuva tontti 64-9, jolla tällä hetkellä on rakennusinventoinnissa säilytettäväksi esitetty (B-luokka), vuonna 1959 rakennettu pieni kesämökki, joka on lajissaan Krookan ainoa. Kaavaehdotuksessa tontti on varattu 1 tai 2 asuntoiselle erillispientalolle (AO-6/S) talousrakennuksineen. Rakennusoikeutta on 200 m². Kesämökkiä ei ole inventoinnin suosituksista huolimatta veloitettu säilyttämään. Toinen tapaus on tontti 64-2, jolla on kolme pienikokoista, nykyisin vapaa-ajan käytössä olevaa rakennusta, jotka rakennusinventoinnin suositusten mukaan tulee säilyttää. Kaavaehdotuksessa vain pienikokoinen päärakennus on kuitenkin osoitettu sr-2 -merkinnällä. Tontilla on rakennusoikeutta 270 m². Näillä tonteilla rakennusoikeutta tulisi vähentää ja suojelua täydentää.

LV-2 -alueen rantahuoneiden osalta Satakunnan Museo katsoo, että tulee vielä arvioida, mitä loma-asuinkäyttö edellyttää talousrakennuksiksi tarkoitetuilta, säilytettäviltä rakennuksilta ja toisaalta, mitä rajoitteita suojelutarve ja rantamaiseman säilyttäminen perinteisenä asettaa käyttötarkoituksen muuttamiselle. Kaavamääräystä ja arviointia tulee täydentää näiltä osin. Museo pitää Satakuntaliiton tavoin kaavan mahdollistamaa muutosta ja lisärakentamismahdollisuutta tonteilla riskinä rantahuoneiden ominaisuutensa säilymiselle. Vesterlundin tilan (484-417-2-43) rantahuoneen kaavakartalta pois jäänyt suojelumerkintä tontilta 10 (LV-2 -kortteli) tulee lisätä kartalle. Myös Pihlajan tilan (484-417-2-42) maisemallisesti merkittävä saunarakennus Merituulentien länsipuolella ja rantahuone tontilla 9 tulee osoittaa suojelumerkinnällä.

Merkittävä erilliskysymys Krookan asemakaavassa on ennestään rakentamattoman, alueen korkeimmalla paikalla sijaitsevan tontin 57-1 rakentamisen laatu ja mittakaava. Edellisen kaavavaiheen jälkeen tontin käyttötarkoituksen muutoksen ohella rakennusalojen merkitsemistä tontille on muutettu. Nyt rakennusalan jakautumista tontilla ei ole enää kaavakartalla osoitettu. Asiasta on enää vain maininta korttelimääräyksessä. Laadittu havainnekuva osoittaa ajatellun rakentamisen hallitsevuuden. Museo kehottaa edelleen harkitsemaan mukaisesti tontin rakennusoikeuden porrastamista ja jakamista pienempiin massoihin.

Satakunnan Museolla ei ole muuta huomautettavaa Krookan pohjoisosan asemakaavan muutosluonnoksesta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Liisa Nummelin / Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Sofia Koskela
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä